

Egalitarian Halakhah: Visions and Pathways

Rabbi Ethan Tucker, Mechon Hadar

Lecture #2: Egalitarianism without Androgyny

- Egalitarianism and Androgyny: What do we mean?
- Separating Egalitarianism from Androgyny: Substantive and Tactical Challenges
 - The history of race relations in the United States has made “separate but equal” a radioactive legal and social doctrine there and beyond; separation against the backdrop of inequality seems like a way to harbor ongoing inequality; even in Israel, where the context is different, this often seems like a painfully accurate description of reality
 - Androgynous arrangements, in both prayer and learning, are simply not acceptable or attractive to all and paper over real varieties in human religious experience
 - “Winning” and “losing” issues
 - In a cultural conversation that acknowledges more diversity of sexual experience than has been the case in the past, a heterosexual gender binary does not even address all of the issues
- Rethinking a non-androgynous egalitarianism
 - Beginning with halakhic sensitivity to some degree of variety in the human experience of sexuality
 - Acknowledging halakhic sensitivity to broad social innurement to sexual phenomena over time
 - Switching conversations about gender differences in the context of prayer, learning and socializing from the model of פריצות (externally imposed) to נזירות (internally imposed)
- Asserting the distinction between gender equal and gender blind as key in the ultimate goal of establishing full egalitarian communities across the spectrum of the Jewish community
 - Allowing for a coalition that includes those seeking gendered space
 - Flushing out defenses of non-egalitarianism from the gender distinctions they hide behind

I. Diversity of Human Sexual Experience

כתובות יז.

רב אחא מרכיב לה אכתפיה ומרקד, אמרי ליה רבנן: אנן מהו למיעבד הכי? אמר להו: אי דמיין עלייכו ככשורא - לחיי, ואי לא - לא.

Talmud Bavli Ketubot 17a

R. Aha used to take the bride on his shoulders and dance with her. The rabbis said to him, "Are we allowed to do that too?" He said to them: "If they are like a wooden beam to you, then fine; if not, no."

חידושי הריטב"א מסכת קידושין דף פב עמוד א

הכל לפי דעת שמים. וכן הלכתא דהכל כפי מה שאדם מכיר בעצמו, אם ראוי לו לעשות הרחקה ליצרו עושה ואפילו להסתכל בבגדי צבעונין של אשה אסור כדאיתא במסכת עבודה זרה (כ' ב'), ואם מכיר בעצמו שיצרו נכנע וכפוף לו ואין מעלה טינא כלל מותר לו להסתכל ולדבר עם הערוה ולשאול בשלום אשת איש, והיינו ההיא דרבי יוחנן (ב"מ פ"ד א') דיתבי אשערי טבילה ולא חייש איצר הרע, ורבי אמי דנפקי ליה אמהתא דבי קיסר (כתובות י"ז א'), וכמה מרבנן דמשתעי בהדי הנהו מטרונייתא (לעיל מ' א'), ורב אדא בר אהבה שאמרו בכתובות (שם) דנקיט כלה אכתפיה ורקיד בה ולא חייש להרהורא מטעמא דאמרן, אלא שאין ראוי להקל בזה אלא לחסיד גדול שמכיר ביצרו, ולא כל תלמידי חכמים בוטחין ביצריהן כדחזינן בשמעתין בכל הני עובדין דמייתנין, ואשרי מי שגובר על יצרו ועמלו ואומנתו בתורה, שדברי תורה עומדים לו לאדם בילדותו ונותנין לו אחרית ותקוה לעת זקנתו, שנאמר עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו.

Ritva Kiddushin 82a, R. Yom Tov b. Avraham, Spain, 14th c.

"Everything depends on whether it is for the sake of heaven."—And so the *halakhah*, that everything follows a person's self-knowledge. If it is appropriate for a person to create barriers against the sexual drive, one should do so...but if one knows that one's sexual drive is under control and will generate no impropriety, then one may look at and speak with one who is sexually forbidden...and that is how...R. Ada b. Ahava used to take a bride on his shoulders and dance with her without fear of inappropriate sexual thoughts. But only a very pious person who is self-aware regarding sexual temptation should be lenient in these matters; not all scholars trusted themselves in this way...

II. The Possibility of Habituation and Inurement

ספר חסידים (מרגליות) סימן אלף קכ

המברך שהשמחה במעונו צריך לחקור אם קיימו וגילו ברעדה (תהלים ב' י"א) אם רעדה במקום גילה קיימו אבל אם אדם לוקח לו אשה שאינה הוגנת או הוא אינו הגון או שניהם אינם מהוגנים או אין תרבות שם וניבול פה ביניהם או נשים יושבות בין האנשים שהרהורים שם לא יתכן לברך שהשמחה במעונו.

Sefer Hasidim #1120

One who says the formula "in whose realm there is joy," must examine whether those assembled have fulfilled the requirement to "rejoice with trembling"...if women are sitting intermingled with men, such that there is sexual impropriety, one may not say this formula.

לבוש סוף או"ת, מנהגים אות לו

ואין נזהרין עכשיו בזה ואיפשר משום דעכשיו מורגלות הנשים הרבה בין האנשים ואין כאן הרהורי עבירה כ"כ דדמין עלן כקאקי חיוורא מתוך רוב הרגלן בינינו וכיון דדשו דשו.

Levush, Customs Section at the end of Orah Hayim, 36, R. Mordechai Jaffe, Poland, 16th c.

No one is careful about this stricture today. This might be because now, women are very accustomed to be around men, such that there is not so much sexual impropriety...on account of how often they are in our midst, and people got used to this.

ב"ח אבן העזר סימן כא

ובמלכותינו נהגו תלמידי חכמים להקל בכלה גם הגדולים שבדור והיכא דנהוג נהוג והיכא דלא נהוג איסורא איכא

Bah Even Haezer 21, R. Yoel Sirkes, Poland, 16th c.

In our country, the practice is for scholars to be lenient with a bride [to carry her on their shoulders during a wedding] and the giants of the generation [follow this practice] as well. Where this is the practice, it is a valid practice; where it is not, it is forbidden.

שו"ת בני בנימ א:לז

ולע"ד כוונת דבריו [של הריטב"א בסוף קידושין] שאין היחיד רשאי להקל לעצמו יותר מאחרים בדברים אלה אם לא שהוא חסיד גדול וזו כוונת הריטב"א, אבל בדבר שנתפשט שפיר יכולים העולם לסמוך שאינם נכשלים בהסתכלות וכו' ואז יש ליחיד להחמיר בשעת הצורך.

Responsa Benei Banim 1:37, R. Yehudah Herzl Henkin, Israel, 20th-21st c.

In my opinion, [the Ritva means to say that] an individual may not be more lenient with himself than others except in the case of a very pious person, but when something is widely practiced, then people can certainly rely on the idea that they will not get into [sexual] trouble by looking at others [or engaging in other not essentially sexual activities] and then individuals can decide to be stringent as necessary.

III. Switching Paradigms—From נזירות to פריצות

תוספתא דמאי ב הלכה כג-כד

היה נדור מן הככר ואמ' לו תן לי ואוכלנו אבטיח וניקר ואמ' לו תן לי ואוכלנו יין ונתגלה ואמ' לו תן לי ואשתנו לא יתן לו שאין מאכילין [את האדם] את האסור לו כיוצא בו לא יושיט ישראל אבר מן החי לבני נח ולא כוס יין לנזיר שאין מאכילין את האדם דבר האסור לו

Tosefta Demai 2:23-24

If a person is under oath not to eat bread and said, "Give me bread so I can eat it"...one should not give it to him, for one does not feed someone something that is forbidden to him. Similarly, a Jew may not hand a Gentile a limb torn from a live animal nor hand a glass of wine to a Nazirite, for one does not feed someone something that is forbidden to him.

